



πειρασμός και τραύμα



π. Μάρκος-Αντώνιος  
Κόστα Ντε Μποργκάρ

# ΠΕΙΡΑΣΜΟΣ ΚΑΙ ΤΡΑΥΜΑ

**ΜΙΑ ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΚΗ ΜΑΤΙΑ ΣΤΗΝ ΟΜΟΦΥΛΟΦΙΛΙΑ**

Μετάφραση:  
Πολυξένη Τσαλίκη-Κιοσόγλου

Επιμέλεια έκδοσης:  
Βασίλης Αργυριάδης

Ἐν πλῶ

Τίτλος πρωτοτύπου: *Regard chrétien sur l' homosexualité*  
© Marc-Antoine Costa de Beauregard

© (Για την ελληνική έκδοση) Εκδόσεις Έν πλῶ  
Κολοκοτρώνη 49, Αθήνα 105 60  
Τηλ.: 210 3226343 - Fax: 210 3221238  
e-mail: [info@enploeditions.gr](mailto:info@enploeditions.gr)  
[www.enploeditions.gr](http://www.enploeditions.gr)  
[facebook.com/enploeditions.gr](https://www.facebook.com/enploeditions.gr)

Α΄ έκδοση: Ιούνιος 2014

ISBN: 978-960-9550-47-5

# ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Εισαγωγή 9

## Μέρος πρώτο:

Η θεολογική έννοια της διαφοράς του φύλου

- I. Ο οντολογικός χαρακτήρας της δυαδικότητας των φύλων 23
- II. Η σχέση του θείου και του ανθρώπινου 35
- III. Διάκριση προσώπων ή υποστάσεων 51

## Μέρος δεύτερο:

Ομοφυλοφιλία και πίστη

- I. Η βιβλική προειδοποίηση 65
- II. Κατάσταση αγιασμού 75
- III. Η απόκτηση του Αγίου Πνεύματος 81

## Μέρος τρίτο:

Η ποιμαντική στάση της Εκκλησίας

- I. Ο μυστικός ασκητισμός των χριστιανών 91
- II. Ομοφυλοφιλία: Συγγενής ή επίκτητη; 101
- III. Η Εκκλησία και ο κόσμος 115

Συμπέρασμα 125

Επίλογος 131

Σημειώσεις 147



## Εισαγωγή

«Οὐαί ὑμῖν, γραμματεῖς καί Φαρισαῖοι ὑποκριταί, ὅτι κλείετε τήν βασιλείαν τῶν οὐρανῶν ἔμπροσθεν τῶν ἀνθρώπων· ὑμεῖς γάρ οὐκ εἰσέρχεσθε, οὐδέ τούς εἰσερχομένους ἀφίετε εἰσελθεῖν» (Ματθ. 23,14)· «Καί ὑμῖν τοῖς νομικοῖς οὐαί, ὅτι φορτίζετε τούς ἀνθρώπους φορτία δυσβάστακτα, καί αὐτοί ἐνί τῶν δακτύλων ὑμῶν οὐ προσφάυετε τοῖς φορτίοις» (Λουκ. 11,46). Οἱ χριστιανοί, ιδιαιτέρως δε οἱ ποιμένες καί οἱ πνευματικοί πατέρες, πρέπει ὄντως νά ακούσουν τὸ οὐαί εἰάν, πρὶν σπεύσουν νά δώσουν οἰοιαδήποτε συμβουλή γιὰ τὰ θέματα τῆς ζωῆς, δὲν καθαρικοῦν πρῶτοι αὐτοὶ ἀπὸ τὴν υποκρισία, τὸν ἐγωισμό καὶ τὴν ἀμετανοησία.

Στὴν ἱστορική περίοδο τῶν δύο χιλιάδων χρόνων, κατὰ τὴν οἰοία τὸ Πνεῦμα ὑπερίπταται ἀγαπητικά, ὁ Κύριος μᾶς καλεῖ συνεχῶς νά μετανοήσουμε καὶ νά ἐξομολογηθούμε τὴν ἀμαρτία μας, ὥστε νά βρισκόμαστε ἐντὸς τῆς ἀληθείας. Ὅποιος λέει ὅτι δὲν ἔχει ἀμαρτία αὐταπατάται,



λέει ο απόστολος και Ευαγγελιστής Ιωάννης (Α΄ Ιω. 1,8). Οι επίσκοποι, οι ιερείς και όλος ο λαός των χριστιανών δεν σηκώνουν επιτιμητικά το δάχτυλο ενώπιον της σύγχρονης κοινωνίας, επειδή κανείς δεν τους κατέστησε κριτές αυτού του κόσμου. Όταν ο Χριστός τούς λέει «Άκολούθει μοι», τους καλεί να ανεβούν στον Σταυρό από συμπόνοια προς όλους τους ανθρώπους, τους δικαίους και τους αδίκους, ιδιαιτέρως δε για τους αμαρτωλούς, των οποίων η σωτηρία ενδεχομένως διακυβεύεται, εκτός αν μετανοήσουν πραγματικά. Αλλά, επειδή μόνο ένας δίκαιος μπορεί να δώσει τη ζωή του και να προσευχηθεί για τους αμαρτωλούς, καταλαβαίνουμε πολύ καλά ότι μόνο ο Χριστός ανεβαίνει κατ' απόλυτο τρόπο στον Σταυρό για χάρη του λαού Του: οι αγιότεροι μεταξύ των χριστιανών απλώς θεωρούνται άξιοι να συνδεθούν μυστηριακά με το μοναδικό έργο του Θεανθρώπου Ιησού, του μόνου χωρίς αμαρτία. Σαν τους δύο ληστές του Γολγοθά, σταυρώνονται όχι πάνω στον Σταυρό του Χριστού, αλλά απ' τη μια κι απ' την άλλη πλευρά, στον δικό τους σταυρό, ή, όπως η Θεοτόκος, στα πόδια του Σταυρού, για να κλάψουν, στρεφόμενοι προς τον

άμωμο Κύριο με αγάπη: «Κύριε Ιησού Χριστέ, Υιέ του Θεού, ελέησον τον κόσμο σου!».

Το Άγιο Πνεύμα, έτσι, καλεί τους βαπτισμένους να περνούν συνεχώς από τον φαρισαϊκό στον προφητικό λόγο. Η προφητική σύναξη των βαπτισμένων, προεδρευομένη από τους επισκόπους και τους πρεσβυτέρους και βοηθούμενη υπό των διακόνων, αναγγέλλει δυναμικά, σε κάθε περίοδο της ιστορίας, τον Θείο Λόγο που έχει τη δύναμη να σώσει κάθε άνθρωπο. Μέσα στην Εκκλησία αναπαύεται το πλήρωμα της σοφίας και της αλήθειας του Θεού, εκφράσεις απόλυτες της τέλει αγάπης διά της οποίας δοξάζεται ο Τρισάγιος Θεός. Το πλήρωμα αυτό της παραδόσεως, με το οποίο ταυτίζεται η αληθινή και «καθολική» Εκκλησία, συνεπάγεται και μια θεολογία της σεξουαλικότητας: ο χριστιανός βυθίζεται στο νερό της κολυμβήθρας ολόκληρος· χρίεται με τη σφραγίδα της δωρεάς του Αγίου Πνεύματος σε όλο του το σώμα, με το άγιο Έλαιο που διαπερνά το δέρμα και τη σάρκα του· το σώμα και η ψυχή του τρέφονται εκ των ένδον κατά τη θεία Κοινωνία, με το πάναγγο Σώμα και το Τίμιο Αίμα του Θεού· έτσι αγιάζεται και η σεξουαλικό-

τητά του. Ο εκκλησιαστικός προφητικός λόγος υπενθυμίζει στον χριστιανό τη βαπτισματική και μυστηριακή του αξιοπρέπεια και οδηγεί συνεχώς την ύπαρξή του σε μια θεανθρώπινη συνάφεια, μιλώντας του ταυτοχρόνως και για την αβεβαιότητα της σωτηρίας και για το γεγονός ότι η θεία φιλανθρωπία του την προσφέρει δωρεάν.

Ο προφητικός λόγος, λοιπόν, του Κυρίου, διά της Εκκλησίας Του, απευθύνεται αρχικά στα δικά Του μέλη, τα οποία είναι ευαίσθητα στην πάντοτε νέα ευαγγελική κλήση. Αλλά, μέσα στη μεγαλοψυχία Του, ο Κύριος, από το ύψος του Σταυρού Του και του θρόνου Του, απ' όπου προεδρεύει της συνάξεως των αγίων, μιλά προς όλους τους ανθρώπους. Δεν εγκαταλείπει τη σύγχρονη κοινωνία στην τύχη της. Διά του Αγίου Πνεύματος, «το οποίο ο κόσμος δεν δύναται να λάβει», την προειδοποιεί για το τι είναι αμαρτία, δικαιοσύνη και κρίση (Ιω. 16,8). Στις 5 Ιουνίου του 2004, ένας Γάλλος δήμαρχος πάντρεψε δύο ομοφυλοφίλους· το 2013, η γαλλική κυβέρνηση θέλει να προσφέρει το θεσμό του γάμου σε πρόσωπα του ίδιου φύλου... Ένας χριστιανός πολίτης μπορεί να σιωπήσει; Πράγματι, ο ουράνιος Πατέρας δεν θα

αποδείξει τον θυμό Του αφήνοντας τον λαό του μέσα στην άγνοια και στην τρέλα· δεν θα τον λυτρώσει από τα ίδια του τα πάθη· πάντοτε όμως, διά του Λόγου και του Πνεύματός Του, θα ζητά να σώσει όλους τους αμαρτωλούς, «ὧν πρῶτός εἰμι ἐγώ» (Α΄ Τιμ. 1,15).

Οι σελίδες που ακολουθούν περιλαμβάνουν – αρκετά τροποποιημένο– ένα κείμενο που είχε γραφεί το 2001 στη ρουμανική γλώσσα και εκδοθεί, με τίτλο *Teologiasexualității. Heterosexualitatea și homosexualitatea din perspectivă creștină*<sup>1</sup>. Χρονολογείται από πολύ παλιά, λοιπόν, η ποιμαντική μας ανησυχία όσον αφορά στη σωτηρία των ομοφυλοφίλων και προέβλεπε τις συζητήσεις οι οποίες διαιρούν, κυρίως από το φθινόπωρο του 2012, τη γαλλική κοινωνία.

Ως ιερέυς, αντιμετωπίζω συχνά το ζήτημα αυτό. Σε ποικίλες στιγμές της διακονίας μου, έχω συναντήσει ανθρώπους, άνδρες και γυναίκες, οι οποίοι στα πλαίσια της εξομολογήσεως ή μιας απλής συζητήσεως, μου εμπιστεύθηκαν τις ομοφυλοφιλικές τάσεις τους ή το γεγονός ότι έχουν ήδη μια ομοφυλοφιλική σχέση. Ένα αξέχαστο γεγονός έγινε αιτία να γεννηθεί μια φιλία, έπειτα

από τη διάδοση στο ίντερνετ της πρώτης εκδοχής αυτού του κειμένου. Η σχέση ξεκίνησε με ένα τηλεφώνημα από το εξωτερικό: εξοργισμένος από κάποιες φράσεις του κειμένου μου, ένας συγκεκριμένος άντρας ζητούσε εξηγήσεις. Από τηλεφώνου με βρήκε πιο ανθρώπινο απ' ό,τι στα γραπτά μου... Συναντηθήκαμε στο Παρίσι και μιλήσαμε πρόσωπο προς πρόσωπο σε μια καφετέρια. Ένωθε μια ειλικρινή κλήση να ζήσει ως χριστιανός. Δεν μπορούσε να καταλάβει όμως γιατί η ομοφυλοφιλία ήταν ασύμβατη με τη ζωή εντός της Εκκλησίας και με τη μετοχή στα Μυστήρια. Λαχταρούσε με ειλικρίνεια να πλησιάσει τον Χριστό και καταλάβαινε ότι ο Κύριος τον καλούσε σε μια αλλαγή ζωής, προοδευτικά ασφαλώς. Του συνέστησα να δείξει τη μέγιστη δυνατή λεπτότητα απέναντι στον σύντροφό του, ένα νεαρό Ορθόδοξο, με τον οποίο συζούσε επί δέκα χρόνια, και χάρη στον οποίο το Άγιο Πνεύμα τον είχε οδηγήσει να ανακαλύψει την Εκκλησία των Πατέρων! Ο νεαρός αυτός Ορθόδοξος ωστόσο, δεν ήταν διατεθειμένος να πλησιάσει έτσι εύκολα την Εκκλησία: πώς θα γινόταν να αποδεχθεί μια αλλαγή στις σχέσεις; Πώς να βάλει την προσευχή

και τη χριστιανική πίστη μέσα σ' αυτή τη φιλία, ώστε να γίνει σώφρων, αδελφική, χριστιανική; Μετά από λίγο καιρό, ο καινούργιος μου φίλος προσανατολίστηκε προς το άγιο Βάπτισμα, όχι χωρίς εσωτερικό αγώνα, και επέλεξε μια νέα ζωή, χωρίς επιστροφή στο παρελθόν, για τη δική του σωτηρία και για τη σωτηρία του συντρόφου του.

Αυτή η τόσο ενισχυτική για μένα εμπειρία μού έδειξε ότι ο ομοφυλόφιλος περιμένει πάνω απ' όλα να νιώσει από σένα ευπρόσδεκτος: το ίδιο το μυστήριο του ανθρώπινου προσώπου είναι αυτό που κάνει την ανθρώπινη ύπαρξη να προκόβει προς την πληρότητα, που ονομάζεται ομοίωση προς τον Θεό ή αγιότητα. Μέσα από αυτή την προκοπή είναι που μπορεί ο άνθρωπος να μεταμορφώσει τη φύση του, κυρίως τη σεξουαλικότητά του που είναι μέρος της φύσης του: ο γάμος, για παράδειγμα, έχει ως διακύβευμα το να φθάσει κάθε σύζυγος στην κατάσταση του προσώπου· η σεξουαλικότητα μεταμορφώνεται, ο έρωτας μεταλλάσσεται σε θεανθρώπινη αγάπη. Ωστόσο, αυτή η προκοπή προς μια ζωή προσωπικής πληρότητας παρεμποδίζεται από τα πάθη, όποια κι αν είναι αυτά: η ναρκισσιστική αγάπη του εαυτού,

η ζηλοτυπία, η κυριαρχική τάση, η υποδούλωση στην ηδονή... Πρέπει συνεχώς να υπερβαίνουμε αυτά τα εμπόδια, επειδή μας αποτρέπουν από το να αγαπάμε όπως αγαπά ο Θεός. Η εμπειρία με έχει διδάξει ότι το Άγιο Πνεύμα δρα εξίσου και στην περίπτωση των ομοφυλοφίλων!

Από την άποψη αυτή, η προκοπή ενός ανθρωπίνου προσώπου που ζει ως ομοφυλόφιλος δεν παρουσιάζει τίποτε διαφορετικό από τη ζωή ενός οποιουδήποτε άλλου ανθρώπου, που ζει σε κατάσταση εξάρτησης, σεξουαλικής ή οποιασδήποτε άλλης. Ο ομοφυλόφιλος δεν διαφέρει σε τίποτε από τους άλλους ανθρώπους: και για τους μεν και για τους δε, ο πνευματικός αγώνας συνίσταται στο να γίνουν καθ' ολοκληρίαν άνθρωποι, αφομοιώνοντας τη ζωή του Χριστού, του αληθινού Θεού και αληθινού Ανθρώπου. Πάντως, η ιδιαιτερότητα της ομοφυλοφιλικής συνθήκης, η οποία είναι εξαιρετικά σύνθετη, απαιτεί εντελώς ιδιαίτερη προσοχή, κατανόηση, αδελφική αγάπη και συγκεκριμένη ποιμαντική, καθώς και μια εμπνευσμένη θεολογική σκέψη. Θέλει επίσης, από την πλευρά των ποιμαίνόντων, το κουράγιο να κρατηθούν σε απόσταση από τον σύγχρονο ηθικό

σχετικισμό, ο οποίος συνεπάγεται ένα γενικό εκχυδαϊσμό, μια εξίσωση των συμπεριφορών και των τρόπων ζωής. Ωστόσο, η εν Χριστώ ζωή είναι συγκεκριμένη, δεν έχει εναλλακτικές, φιλοδωρεί τον άνθρωπο με τρόπο μοναδικό, έναν τρόπο που υπερβαίνει τη ζωή αυτού του κόσμου.

Η χριστιανική στάση έναντι της ζωής και της συμπεριφοράς απορρέει από το άγιο Βάπτισμα και άρα ένας μη χριστιανός δεν τη θεωρεί αναμενόμενη ούτε μπορεί εύκολα να την κατανοήσει. Όπως και να 'χει πάντως, το Άγιο Πνεύμα καλεί τους βαπτισμένους να σταθούν συνεπείς προς το βάπτισμά τους, και τους αβάπτιστους να γνωρίσουν (σε χρόνο που το Πνεύμα θα καθορίσει) τη χαρά μιας ύπαρξης διαμορφωμένης από την πίστη. Αυτό είναι που παίζει καθοριστικό ρόλο στη συνείδηση ημών των βαπτισμένων, όσον αφορά τη δική μας ταυτότητα, κι αυτό είναι που υπαγορεύει τον σεβασμό μας απέναντι στους μη χριστιανούς. Η προβολή και η νομιμοποίηση της ομοφυλοφιλίας στη σύγχρονη κοινωνία, ιδιαίτερα μάλιστα μέσα από τον γάμο των ομοφυλοφίλων και το δικαίωμα στην υιοθεσία ή την ιατρικά υποβοηθούμενη τεκνογονία, εγείρει στην καρδιά



των χριστιανών πολιτών ένα πραγματικό ζήτημα. Το Άγιο Πνεύμα ζητά από μας να αναδείξουμε την ευαγγελική στάση απέναντι σ' αυτή τη νέα κατάσταση – μια στάση που να εμπνέεται μάλλον από τον λόγο του Θεού και την εκκλησιαστική παράδοση, παρά από επιδερμικές αντιδράσεις ή από μια απλή κοινωνική ηθική.

Πρόκειται για ένα ζήτημα λεπτό, είναι ίσως ένα από τα σημαντικότερα τραύματα του κόσμου μας, ένα τραύμα που επιδρά στις σχέσεις ανδρών και γυναικών. Αγγίζουμε εδώ την ανοικτή πληγή της διχόνοιας μεταξύ Αδάμ και Εύας. Ο Χριστός όμως σαρκώθηκε για να συμφιλιώσει τον Αδάμ και την Εύα (πρβλ. Β' Επιστολή Ιωάννου) και να τους συμφιλιώσει αμφοτέρους με τον Πατέρα. Το μυστήριο της Εκκλησίας κομίζει μια νέα ζωή, που συμφιλιώνει τα αδέλφια μεταξύ τους και με τον Πατέρα τους, και εγκαινιάζει μια καινούργια υιοθεσία εν Αγίω Πνεύματι. Τα ζητήματα σεξουαλικής ηθικής δεν μπορούμε να τα προσεγγίσουμε παρά μόνο με μεγάλη λεπτότητα και ταπείνωση, ζητώντας εκ των προτέρων συγγνώμη από εκείνους που μπορεί να πληγώσουμε από αδεξιότητα ή ανικανότητα.

Δεν θέλω να παρουσιάσω εδώ συμπεράσματα, αλλά προτάσεις, προκειμένου να αποτελέσουν αυτές μια ειλικρινή και απροσποίητη συμβολή στον απαραίτητο και επίκαιρο αναστοχασμό του θέματος. Όποιο κι αν είναι το αποτέλεσμα του διαλόγου, που ελπίζουμε να είναι όσο γίνεται πιο περιεκτικός και ευρύς, εμείς συνεισφέρουμε με τις μικρές μας δυνάμεις στην αναζήτηση του νοήματος. Θα επιχειρήσουμε να εξετάσουμε τη χριστιανική οπτική επί του ζητήματος, με βάση τρεις άξονες, που μας φαίνονται σημαντικοί: τη θεολογική έννοια της διαφοράς του φύλου· το ζήτημα της ομοφυλοφιλίας σε σχέση με τη βιβλική πίστη· και την ποιμαντική στάση της Εκκλησίας απέναντι στην ομοφυλοφιλία, όπως και απέναντι στην ετεροφυλοφιλία<sup>2</sup>.



# ΜΕΡΟΣ ΠΡΩΤΟ

Η θεολογική έννοια  
της διαφοράς του φύλου

